

מבט מן הנמל (לא של שרון)

מבט יהודי

החזורים משדה-קרב. חיילי ארצות-הברית שהתפנו מוויאט-נאם. חיילים ארגנטינאים שהתפנו מאיי-פוקלאנד. חיילי צה"ל ש' התפנו מסיני.

בכל סינוי כזה יש משהו עצוב. הנוגע לליבו של הצופה. גם הפעם לא יכלו הצופים ברחבי העולם, שראו את התמונות מן האיצטדיון של בירות המערביות, שלא להתרגש למראה האמהות הנפרדות מבני-הם. למראה החייל המנשק את ראשו של אביו, למראה הנשים הבוכות. המרי-מות את ילדיהם. כדי שיראו בפעם האחרונה את אבותיהם היוצאים.

אולם הפעם היתה לפרידה זו השלכה שהיתה מוכרחה לנוגע ללב הצופים בעולם במיוחד.

לא זו בלבד שהורים, נשים וילדים אלה נותרו אחרי יציאת הלוחמים הסריינגו, מוסקרים לחסדיהם של שונאי-נפשם. אנשי הפלאנגות, שלא השתתפו בקרב ושלא שפכו בו אף טיפה אחת של דם. אלא — ואולי בעיקר — מפני שלוחמים אלה לא התפנו הביתה, כדרכם של חיילים. אין להם בית.

עמדתו על גג בגמל כאשר האוניה הראשונה התנתקה מן המזח של בירות. החבורה הרועשת של העיתונאים, שסיקרו את המאורע במשך שעות, כבר נטשה את המקום. נותרו רק כתרסר עיתונאים מכל העולם, וביניהם גם ישראלים.

דממה מוזרה ירדה על כולם. הם עמדו והביטו בספינה המתרחקת. רק איש-טל וויזיה אמריקאית אחד דיבר אל תוך המכשיר שלו. בסינון הנמרץ והתקיף שבו מדברים שדרים אמריקאיים על כל עניין שבעולם. חיים ומות, חתונה הלווייה, רעש-אדמה ומירוק-סוסים.

כל האחרים שתקו. הם ידעו שהם נוכחים ברגע היסטורי. הם הביטו בכנייה-השיט הקטן בהכנה שקשה היה לפענח אותה. כשהתבקשתי, מייד לאחר מכן, להגדיר מצב-רוח זה, לא מצאתי מינה וזאת "עצבות".

עיתונאים קשוחים אלה, שראו כה הרבה מביקצועם, חשו בעצבות זו. מפני שהם ידעו כי חבורת הלוחמים שעל סיפונה של אוניה זו, שעמדו ליד המעקה ושהעיוט מבט אחרון בבירות, יוצאים לגלות חדשה.

זה היה רגע "היחיד". מיליוני צופים בעולם בוודאי חשו בכך. זוהי עובדה פסיכולוגית. איש כמו אריאל שרון אינו מסוגל לחשו בכך, ועל כן גם אינו מסוגל להבחין בכוח הפמפון בי מזמנט כזה לגבי העתיד.

פני גמח שבועות, ציור לפני ש' הוסכם סופית על הפינוי, ציור קארי סטוריסט אמריקאי ציור רב-משמעות. הוא צייר את אוניות-המעפילים "אקסודוס" — כשעל סיפונה אנשי אש"ף.

אקסודוס היתה אוניות-המעפילים המ' פורסמת ביותר, בהגיעה ארצה נמנעה ירי דת מעפיליה. שרידיה-פליטה. הם הוחזרו לצרפת. כאשר סירבו לרדת שם, הובלו לגרמניה. שם הורדו בכוח ונכלאו על-ידי הבריטים.

פרשה זו ויעוזה את מצפון-העולם, ולדעת רבים היתה זאת נקודת-השבירה. זמן קצר לאחר מכן החליטה צרפת-האום, ברוב של שני שלישים, להקים בארץ מדינה יהודית ומדינה ערבית. דעת-הקהל העולמית זעקה לפיתרון של הבעייה ה' שום אדם הגון לא יכול היה להתנגד עוד להקמת מדינה לשרידיה-פליטה. אר-מץ-ליבם של המעפילים, והכבוד לסיבילם ולמאבקם, תרמו לכך תרומה מכרעת.

מה רצה הקאריקטוריסט להגיד, כאשר העלה את הפלסטינים על אוניה סימלית זו? האם אך מיקרה הוא שעצרת האום החליטה השבוע, ברוב כימעט חסרת-תקדים, לפעול להקמת מדינה פלסטינית? יציאת-לבנון 1948 עשויה להר' רשם בתולדות הפלסטינים כמו יציאת-אירופה 1941 בתולדות ה' יהודים.

אם כן, חייבים הפלסטינים תודה על כך לאריאל שרון.

שניהם נראו כחיילים לכל דבר. אפשר היה רק לנחש כי בעל הכפלי"ד והשכפ"ץ הוא קצין-צה"ל, וכי המשופם מולו הוא קצין-אש"ף.

השניים דיברו על גורלו של חייל ישראל, לי, שפגל בשבי, וששוחרר בינתיים. הם דיברו זה עם זה כפי שנוה" גים לדבר בנסיבות כאלה חיילים-אויבים, הנפגשים בשדה-הקרב.

כדבר חייל אל חייל, ככבוד ההודי המקובל בין לוחמים.

זהו עובדה חדשה, שגולדה לראשונה במלחמה זו: הכבוד ההודי בין החיילים הקרביים של צה"ל (להבדיל אלף הבדלות מכמה מן הג'ובניקים בעורף, המצטיינים בשינאה להטת לאויב) ובין אנשי אש"ף, שהגלו להם כחיילים קרביים אמיתיים.

מרחוק בחריקת-שיניים כיצד הטרף נמלט. עד הרגע האחרון ממש ניסה למנוע זאת, בכל האמצעים העומד דים לרשותו.

ברחבי בירות המערבית החלו מתפרצות מכוניות-תופת, בכל מקום שבו עשוי היה יאסר ערפאת להימצא. כל בניין שנחשד כי נמצא בו איש מראשי אש"ף הופצץ ללא רחם ונמחק מעל פני האדמה ביום החמישי השחור. הדבר לא הועיל.

גם בשעה שראשוני המתפנים כבר עלו על האוניות, לעיני שרון, זממו מיטב ה' מוחות כיצד למנוע את ההמשך — ובעיני קר, כיצד למנוע את יציאת ערפאת עצמו. האפיזודה המגוחכת ביותר של השבוע הטילה על כך אור גרוטסקי. היתה זאת

הם נכנסו לביירות כמחבלים. הם יוצאים מומנה כצבא סדיר. הם נכנסו כחבורה מובסת, שנוצחה בקלות ברוסי-לבנון.

הם יוצאים כחיילים מכובדים, שעצרו את המכונה הצבאית ה' משוכללת ביותר בעולם במשך עשרה שבועות, ושלא נכנעו.

הם נכנסו כחברי אירגון אשר עורר בעולם מידה רבה של שאט-נפש, ושרבים ראו בו אירגון-טרור. הם יוצאים כנציגיו של עניין שהעולם כולו החל להבינו ולממין אותו ללבד.

זהו ההישג העיקרי של אריאל שרון במלחמת-הלבנון, שעלה במחיר חייהם של קרוב ל-350 צעירים ישראלים.

ש משהו פאתטי בנושיו הנואש של אריאל שרון. בעזרת כתבלביו וזר-יריו, להפוך כישלון לניצחון. מטרתו של שרון לא היתה לפנות את

לוחמי אש"ף מביירות, וגם לא "לגרש את הסרוריסטים", כלשונם.

מטרתו היתה להשמידם מתחת שמי ה'. הוא רצה להרוג אותם, עד ה' אחרון שבהם, ובראש וראשונה את יאסר ערפאת ועמיתיו.

מה מנע זאת ממנו? מי מנע זאת ממנו?

לא הרחמנות על תושבי בירות המע' ובית. את גישתו ההומאנית אליה הוכיח 11 ובי-12 באוגוסט. ביום הרביעי וביום החמישי השחור, כאשר ערך כהם שחיטה זוויירית, ימית ויבשתית. אריאל שרון לא היה נרתע גם מהריגת מאה אלף יוש ואשה, זקן וילד, אילו יכול היה היות בטוח שיימצאו ביניהם ראשי אש"ף. לא עצר אותם גם הפחד מפני דעת-הקהל העולמית. שרון מצפנף עליה, כשם

הוא מצפנף על דעת-הקהל הישראלי. בבירות המערבית לא נכבשה, מפני שאותה החבורה של לוחמים, שעלו השבוע על כבש האוניות, הגנו עניה. הם לא נכנעו. הם היו עוכנים לערוך כביירות מצדה ולסטינות.

צה"ל יכול היה להתגבר על כך. בוודאי ה'ל הוא צבא מתוחכם ומאמן.

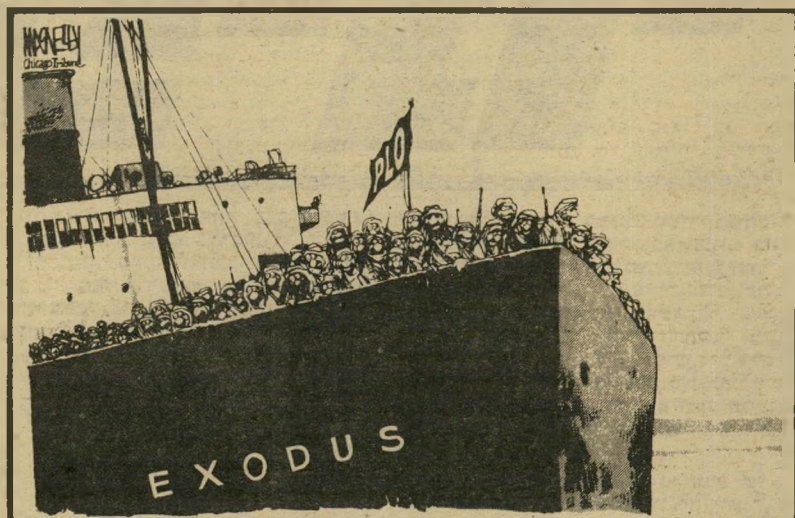
אבל המחיר של כיבוש כזה היה גורא. וא היה עולה בחייהם של הרבה מאות ילדי-צה"ל. יש שהעריכו את מספר הה' וגים הצפויים ב-700, יש שעלו על אלף.

על ההערכות היו מופרכות. איש אינו יע מראש כמה קורבנות-אדם ידרוש ל'להקרב, ביחד כאשר הקרב מתנהל ובית לבית, מרחוב לרחוב, בעיר בנוייה. כדי לכבוש את בירות, היה צורך לנפץ לנחץ ולפוצץ מאות בניינים על יושביהם. הוציא על כך כמויות אדירות של פצצות פגזים. כל זה היה אורך זמן, הרבה מן העולם, שהודעו עד למעמקי נפשו חרי שני ימים של הפצצות-תופת נוסח ורון. לא היה מעניק לו זמן זה.

כל החששות האלה ביחד מנעו בעד ומשלחו יש מנחם בגין להתיר לשרון לרמסכ"ל לבצע את זממם.

אף אחד מן החששות האלה לא היה משפיע, אדמלא היו הכל כבזר זים כי אנשי אש"ף הנצורים אכן ילחמו עד הסוף.

על כן יכלו אנשי אש"ף לנטוש את עיר בראש מורם. אמנם, הם לא ניצחו. הם לא יכלו לנצח. אבל הם לא נוצחו. זים היו הצבא הערבי הראשון, בעל מודעות ישראל, שא נוצח. חבורה קטנה של כמה אלפי איש, שמעולם לא אומנו כראוי לא אורגנו כראוי, החזיקו מעמד.

מעמד-הפינוי עמד כולו בסימן התחושה הזאת. אפשר לקחת אספסוף, להלבישו בי מדים, להעמיד פנים שזה צבא — אך איש לא יתייחס לכך ברצינות. אך כאשר הר' פיעו לוחמי אש"ף השבוע לראשונה לעיני המצלמות. במדים, מניפים דגלים ועורכים מיסדרים, העניק להם העולם כבוד של חיילים. הם הוכיחו את עצמם בכדי-התיקשורת הישראליים.

הוסיפו כנבים לדבר על "מחכי לים". אך בעיתוני העולם החזו זמון לדבר על "חיילים פלסטיניי"ים", ו"קצינים פלסטיניים".

היה מעניין לראות כיצד מדווחים עיתו' ג'לבנון עצמם על הפינוי. איש מהם לא כתב על "מוחריבון" — מילה שהמצאו הלבנונים הורזים במיוחד למען כלי-התיקשורת הישראליים.

בעיתון אל-נאהר, אחד העיתונים המכור בדים ביותר במרחב כולו, שהוא גייט-רלי במגמתו, הופיע תצלום של קצין-אש"ף המגיש כוס-תה לקצין צרפתי מן הכוח שבא לפקח על הפינוי. שניהם לבשו כומתות — האחד שחורה, השני ירוקה. הכותרת אמרה: "חייל פלסטיני מגיש כוס-תה לחייל צרפתי". אריאל שרון יכול לדבר עד מחר בבוקר על "סרוריסטים". המדינה עזודה לחזור אליו כבומרנג.

יילים שייכים לצבא, וצבא למדינה. בקרב על בירות התגלו החיילים ה' פלסטיניים, השייכים לצבא-יבדך.

אך היכן המדינה אשר צבא זה משרת אותה, ואשר חיילים אלה מוכנים לחרף עבודה את נפשם? שניהם שאדה זו ניקרה השבוע כביבם של מיליונים בעולם למראה התצ' דומים.

תמונות הפינוי, שנראו על מירקע הטל-ויזיה בעולם כולו, יכלו להיות דומות לתמונות של כל פינוי אחר של חיילים.

פרשת הג'יפים. באישורו של המתווך האמריקאי העלו חיילי אש"ף לאוניה כמה ג'יפים. ג'יפ אינו נשק. הוא כלי-תחבורה. הדבר היה חסר כל חשיבות. כי אש"ף הוא אחד האירגונים העשירים ביותר בעולם, והוא יכול לקנות בתוניסיה כל כמות של ג'יפ פים שתירש לו. אולם שרון הטיל מייד מצור ימי על הנמל, כדי למנוע מן האוניה את היציאה.

יתכן כי שרון חשש שמא ער' פאת עצמו נמצא באוניה זו, ש' הפליגה לתוניסיה.

הוא גם זעם על כך שכמה נשים וילדים עלו לאוניה. יש להניח שהיו אלה מישפחותיהם של חברי צמרת אש"ף. אילו הושארו מאחור, היו הופכות — במיקרה הטוב ביותר — בנות-ערובה של אריאל שרון ובשיר ג'ומייל.

הנסיון של ממשלת-ישראל למנוע בעד האוניה מהלהפליג עלול היה להפוך תקרית דרמטית ולעורר גל נוסף של אהדה לאש"ף ברחבי העולם, לולא התערב הבית הלבן במהירות וכפה על בגין, כפי שכר פים זאת על יצ' לשים קץ לתעלול זה.

כל זה הוכיח לפחות דבר אחד: אריאל שרון לא רצה ביציאת אנשי אש"ף. הוא נאחז בכל תירוץ כדי להביל בה. הוא הניח להם לצאת רק מפני שלא היתה לו שום ברירה.

שבוע נקבעו הרבה עובדות פסיכ' לוגיות, שתהיה להם השפעה רבה על המשך הדברים. בעמוד הראשון של מעריב פורסמה, ערב הפינוי, תמונה שדבריה יותר מאלף מאמרים בצהרון זו וסתררה את כולם. בתמונה נראו שני חיילים: קצין על צה"ל ומפקד הכוחות הפלסטיניים בדרוט-מערב-ביירות.